

TORNAĽA A OKOLIE

Ročník XXIV. - číslo 10.-11.
30. november 2016

Oficiálny vestník mesta Tornaľa

Prvé číslo týchto novín vyšlo v roku 1911, obnovené v roku 1991

Zanikne daňový úrad

Ak počujeme v našom regióne, teda u nás na Gemeri, slovo racionalizácia, vieme, že to pre nás nič pozitívne neznamená. V novodobých dejinách Tornaľa sa o racionalizácii začalo hovoriť v roku 1961, keď zanikli menšie okresy, vtedy stratila status okresného mesta aj Tornaľa. Tiež v zmysle racionalizácie spojili gymnázium so strednou poľnohospodárskou školou, ktorá bola v republike onoho času jedinečná. V roku 1986 ju zrušili úplne, resp. pripojili k ekonomickej škole v Rimavskej Sobote. Vieme, že škola vychovala vynikajúcich odborníkov, z ktorých mnohí zostali natrvalo v našom meste. Nieкто našiel u nás prácu, iný zas životného partnera. Následne ďalšou racionalizáciou v roku 1997 v zmysle „bližšie k občanom“ nás pripojili k okresu Revúca. Dokážeme posúdiť, že status okresu prináša so sebou isté výhody, investície, nové pracovné príležitosti, stačí sa pozrieť napríklad do Revúcej, Poltára či Gelnice. Na druhej strane, obce pričlenené k okresu Rimavská Sobota či Rožňava pociťujú na vlastnej koži inú starostlivosť štátu. Veď kto by sa nestretol s vybavovačkami v okresnom meste a pohodovým cestovaním? Alebo čo podnikateľ či zamestnanec vo vedúcej pozícii, ktorý vybavuje záležitosti s po-

ist'ovňami, okresným úradom či úradom práce? 150 kilometrov a približne jeden celý deň. Pravda, ak má dotýchny šťastie... Neskôr prišli ďalšie racionalizačné opatrenia – Slovenský plynárenský podnik, Stredoslovenská energetika zatvorili svoje tornaľské kancelárie, neskôr sa kancelária Stredoslovenskej energetiky zrušila aj v Rimavskej Sobote. Ak teda, nedajbože, nejaké vybavovačky: „Hurá, do Lučenca“, ako onoho času dobrý vojak Švejk. Ďalšie rozumné opatrenie nás postihlo pri obnove niekoľkých železničných staníc, aby ako vďaka za úspešné dokončenie prác zrušili osobné vlaky na trati Plešivec – Jesenské. Dočkali sme sa cynických vysvetlení: „Ak bude viac pracovných príležitostí, obnovíme prepravu osobnými vlakmi.“ Alebo: „Zrušenie sa týka len prípojových tratí!“ (Prepáčte : racionalizácia). Len potichu podotýkame, že železničná trať, ktorú odovzdali v roku 1874 nie je prípojová. Prípojovou traťou je napríklad trať Jesenské – Rimavská Sobota. Tá naša Zvolen – Košice alebo Bratislava – Košice je časťou hlavnej železničnej trate. O tom ani nehovoriac, že za našej mladosti sme cestovali „ruským rýchlikom“ ráno o pol piatej, večer o šiestej zas „pražským rýchlikom“. Racio-

nalizácia postihla aj autobusovú dopravu. No, nepotešila. Racionalizácia v pravom slova zmysle neobišla ani zdravotníctvo. Výsledok poznáme.

Teraz racionalizuje daňový úrad. Svoju už aj tak redukovanú činnosť končí 30. novembra. Ako sa to dotkne obyvateľov regiónu, nie je ťažké uhádnuť. Skúsenosti máme. Po takýchto skúsenostiach môže človek porozmýšľať, či je to náhodná, alebo premyslená stratégia zo strany štátu? Všetky tieto racionalizačné opatrenia viedli k postupnému hospodárskemu a mravnému úpadku. Vidíme, že v meste a okolí nie je dostatok vzdelaných mladých ľudí, resp. len málo. Nielenže nie je pracovné miesto, ale nie sú vytvorené ani normálne životné podmienky hodné človeka – občana. A tieto služby, lebo veru štát je istým spôsobom službou, nuž zabezpečenie týchto služieb nie je úlohou samosprávy, ale kraja alebo štátu. Lebo dane platíme aj my, aj my pracujeme pre tento štát. Preto skúšajú mladí šťastie inde vo svete. Nieкто v Bratislave, Budapešti, iní v Prahe, vo Viedni, v Londýne... Vôbec nie je čudné, že sychravé jesenné večery prinášajú úvahy o lokálnom patriotizme, Gemeri, domove, domoviny.

Mgr. Gábor Pusko

Rokovania na radnici

V polovicike novembra sa uskutočnili dve stretnutia na Mestskom úrade v Tornaľi. Ako nás informoval Mgr. Ladislav Nagy, prednosta úradu, obe rokovania sa uskutočnili pod záštitou centra na podporu regionálneho rozvoja. Z médií je známe, že vláda vypracovala pre dvanásť zaostalých okresov akčné plány zamerané na odstraňovanie zaostávania najmenej rozvinutých okresov. Aby jednotlivé okresy tieto finančné prostriedky vedeli využiť, muselo sa vykonať pár administratívnych krokov, preto bolo potrebné založiť inštitúcie, ktoré odborne, technicky aj právne budú spôsobilé vykonať potrebné opatrenia. Tieto inštitúcie sú zriadené v okresných mestách, jedine v okrese Revúca sa podarilo popri Revúcej zriadiť centrum aj v Tornaľi s rovnakou pôsobnosťou. Riaditeľom tornaľského centra sa stal Rudolf Bauer, niekdajší primátor Košíc.

V predchádzajúcich vydaniach sme informovali, že za koordinácie pána Bauera bol vypracovaný plán mesta. Tiež bol gestom regionálneho akčného plánu pre okres Revúca. Je potrebné poznamenať, že medzi akčnými plánmi dvanástich okresov bol najlepšie vypracovaný práve akčný plán vypracovaný tornaľskou kanceláriou. „Boli sme prví, ktorí sme vedeli žiadať prostriedky. Z nášho okresu sme podali šesť projektov, z ktorých päť príslušné oddelenie úradu vlády aj odobrilo. Tornaľa z týchto prostriedkov dostane 120 tisíc eur, z týchto prostriedkov dokážeme zrekonštruovať strechu mestského úradu, resp.

Pokračovanie na str. 2

Pozdravili sme dôchodcov

Aj tento rok v októbri pri príležitosti Mesiaca úcty k starším sa uskutočnilo stretnutie dôchodcov, ktoré organizuje tornaľská samospráva v spolupráci s miestnymi klubmi dôchodcov. V mramorovej sále prítomných pozdravil a privítal Mgr. Ladislav Nagy, prednosta úradu a Attila Bódi, viceprimátor. Súčasťou stretnutia bol kultúrny program, ktorý zabezpečili miestne školské zariadenia. Osobitne samospráva zablagožela jubilantom a príjemné posedenie pokračovalo neformálne družnými rozhovormi, zábavou pri príjemnej hudbe a tanci.

TaO

Blesková otázka

Zsolta Váradiho, poslanca MsZ a predsedu občianskeho združenia Jasná hviezda sme sa opýtali na plány na nasledujúce obdobie. Aj v uplynulých vydaniach nášho mesačníka sme informovali o činnosti tohto občianskeho združenia, ktoré sa aktívne zapája do života v meste, organizuje podujatia, podáva pomocnú ruku tým, ktorí to potrebujú, zriaďuje detské ihriská, resp. sami sú iniciátormi.

- V tomto roku by sme chceli zorganizovať rómsky festival s vianočnou tematikou. Podľa plánov by sa mal festival uskutočniť 17. decembra v divadelnej sále MsKS. Viac sa nám už zrejme v tomto roku nepodarí, ale na jar plánujeme pokračovať už v začatých prácach pri úpravách verejných priestranstiev.

Prezradili by ste nám, prosím, podrobnejšie o čo ide?

- Na jar sme sa spýtali rodín s malými deťmi na Sídlišku Stred, čo by povedali, keby sme zriadili pieskovisko pri detskom ihrisku. Odozva bola veľmi pozitívna, viacerí sa vyjadrili, že by ich skutočnosť potešila. Oslovil som preto vedenie mesta a riaditeľa Mestských služieb mesta a vďaka tomu sme mohli zriadit' pieskovisko na uvedenom sídlisku. Iniciatíva bola taká úspešná, že viacerí nás oslovili, že by bolo dobré osadiť lavičky pri ihrisku, vysadiť mladé stromčeky, aby deti a rodičia neboli vystavení priamemu slnku.

S týmito skutočnosťami – ako ihriská, lavičky, stromy, je v Tornali problémom to, že ich vandali skôr či neskôr objavajú. Nebojíte sa, že ich zničia?

- Teraz už nie! Veľmi nám pomáha kamerový systém, ktorý stav monitoruje a veľa pomoci sa nám dostáva zo strany tých, ktorí tu bývajú. Sledujú, dávajú pozor, ak je problém, ohlasujú nám, resp. na mestský úrad. Osobitne by som rád vyzdvihol

pomoc pána Júliusa Bástiho staršieho, s ktorým môžeme vo všetkom a vždy rátať. Veríme aj tomu, že aj ľudia si postupne uvedomia, že ihriská, lavičky, rastliny sú našim spoločným majetkom a slúžia nám všetkým bez rozdielu a predsa sa každý z nás lepšie cíti v čistom, peknom a upravenom prostredí.

Dakujeme za informácie!

T a O

Rokovania na radnici

Pokračovanie zo str. 1

zriadit' centrum na podporu regionálneho rozvoja“, informoval nás Mgr. Ladislav Nagy. Tiež poznamenal, že práce okolo zriadenia centra už začali. Regionálne centrum – napriek tomu, že sa ešte len realizuje, organizuje rôzne rokovania, stretnutia. 16. novembra sa uskutočnilo stretnutie vedúcich inštitúcií, ktorí podali svoje žiadosti o podporu, resp. svojimi projektmi pomáhali v činnosti centra. Stretnutia sa zúčastnili zástupcovia z úradu vlády a okresného úradu práce a sociálnych vecí, tiež zástupcovia agentúry Sario. Informovali o investíciách priemyselného rázu. Cieľom rokovania bolo, aby sa dotknuté strany oboznámili s činnosťou centra, možnosťami a plánmi. Hovorilo sa tiež o zriadení sociálnych služieb. V tejto oblasti badať veľký záujem, pretože takýto podnik by za istých podmienok dostal od štátu značnú podporu.

Nasledujúci týždeň 22. novembra vedúci tornalského centra rokovali so starostami a primátormi Mikroregiónu Turiec. V rámci programu môžu podporu dostať nielen mestá alebo regionálne centrá, ale aj obce dotknutých okresov, len projekty sa oplatí koordinovať. Na stretnutí sa dohodli s akými zámermi a plánmi sa má zúčastniť Mgr. Anna Szögedi, primátorka mesta Tornaľa, rokovania o otázke budúcoročného rozpočtu.

„Celý tento proces nie je jednoduchý, ale myslím si, že ak budeme spoločne pokračovať týmto smerom a tempom, môžeme sa dočkať pozoruhodných zmien v regióne. Keď do úvahy berieme len to, že náš okres – vďaka podniknutým krokom z našej strany – je jedným z tých, ktoré už tento rok dokážu čerpať značnú finančnú čiastku, môžeme hovoriť o ostrážitom optimizme“, vyhlásil na záver Mgr. Ladislav Nagy.

-red.-

Výmenný pobyt v Poľsku

Pätnásť najlepších žiakov ZŠ P. J. Šafárika v sprievode troch pedagógov malo možnosť stráviť posledné októbrové dni v Poľsku, konkrétne v Koszyciach Wielkich či iných mestách gminy Tarnow. Poľskí partneri boli na návšteve v našich školách v júni tohto roka (13.-17. júna), o stretnutí sme informovali aj na stránkach novín. (pozn. redakcie). Na návrh poľských partnerov boli tentokrát na návšteve v Poľsku len žiaci zo základnej školy s vyučovacím jazykom slovenským a na ďalšie stretnutie na budúci rok zas pôjdu žiaci zo základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským v sprievode svojich pedagógov. Opäť sa utužovala a prehľbovala spolupráca, družba a priateľstvá, ktoré sa medzičasom vytvorili. Poľskí partneri opäť pripravili pre žiakov a pedagógov bohatý program, ktorý síce museli kvôli nepriaznivému počasiu trochu upraviť, ale bol aj tak vynikajúci. Po zvítaní v ZŠ Koszyciach Wielkich (s ňou má družbu ZŠ P. J. Šafárika) si žiaci mohli prezrieť priestory školy, pozreli si vkusne zariadené triedy, prekvapil ich menší počet lavíc v triedach a pekný nábytok a popri štátnom znaku visel v každej triede kríž. Po ubytovaní v Ludovom dome v Radine ich čakal folklórny program zameraný na poľské tradície, presnejšie na dožinkové slávnosti. Slávnosť ukončenia žatvy má silný náboženský charakter a súčasťou je aj dožinkový veniec uvitý na záver žatevných prác ako symbol úrody obilnín. Nádherný dožinkový veniec zhotovila obec a vyhrala ním prestížnu súťaž. Ďalší deň ich čakalo zasadnutie rady mládeže v Nowodworze, na zasadnutí boli zastúpené všetky školy z gminy Tarnow. Témou bolo hasičstvo v Poľsku, žiaci sa dozvedeli mnoho zaujímavostí, dozve-

deli sa napríklad, že falošné oznámenie požiaru v Poľsku nie je trestné, osobitne ho neriešia. Na ohlásení telefonát vyrazia, ale nestrácajú čas pátraním po falošníkovi. Vážnejší charakter programu vystriedalo plávanie a večer zas diskotéka so zaujímavými súťažami. V stredu mali žiaci možnosť pokochať sa krásami soľnej bane v Bochnii, najstaršej soľnej bane v Poľsku. Dnes už v bani neťažia, do hĺbky 200 metrov sa návštevníci zviezli výtahom. Návštevníci si vypočuli zaujímavú prednášku o tom, ako sa kedysi ťažilo, ako využívali na náročnú banskú prácu kone. Mnohí vraveli, že mali dojem, akoby sa presunuli do stredoveku, nechýbali vládcovia, ktorí prezradili rôzne významné udalosti z histórie bane. Potom si žiaci pozreli aj krásy banického mesta Bochnia a v ZŠ Zbylitowskej Góre, s ktorou má družobný vzťah ZŠ F. Kazinczyho. V škole na žiakov čakali integračné aktivity zamerané na šikovnosť, žiaci sa naučili poľský tanec a poľskú ľudovú pesničku. Servítkovou technikou si všetci ozdobili malú drevenú žirafu, ktorú si priniesli ako pamiatku na pekné stretnutie. Vo štvrtok Tornaľčanov čakalo mesto Tarnow s dlhoročnou históriou, mesto je dnes dôležitým kultúrnym, priemyselným a ekonomickým centrom Poľska s viac ako 110 tisíc obyvateľmi. Tornaľčania pri prehliadke mestom navštívili zámoček a park známeho poľského hudobného skladateľa, klaviristu a politika Ignacy J. Paderewského (1860-1941), ktorý sa narodil v cárskom Rusku a zomrel v New Yorku. Zámok bol letným sídlom klaviristu a jeho rodiny, návštevníci sa pokochali nádhernou izieb, obývacou izbou, čínskou izbou, pracovňou pána domu, spálne a klasicistickými a rokokovými salónikmi. Koncerty Pa-

derewského vraj boli najdrahšími koncertmi na svete. Celková harmónia zámka, lipová alej, rybník, park pripomínali tradičné poľské šľachtické sídlo. Ako samotní žiaci hovorili, očarila ich mariánska svätyňa, či mauzóleum Jozefa Bema v Strzeleckom parku uprostred rybníka. Mauzóleum bolo postavené v roku 1927. Na stenách sarkofágu sú nápisy v poľštine a maďarčine. Pre zaujímavosť uvádzame nápis v maďarčine: „Bem Apó a magyar szabadságharc legnagyobb hadvezére 1848-1849.“ V preklade: „Tatko Bem – najväčší vodca liberálneho boja v Ma-

ďarsku 1848-1849“. V rámci prehliadky si prezreli aj kostoly, medzi nimi aj drevený kostol postavený bez použitia klincov či ruiny synagógy. Ako nás žiaci informovali, všade sa stretli s ústretovosťou, čistotou, poriadkom, peknými rodinnými domami. Posledný deň ich čakala rozlúčka s poľskými priateľmi, žiaci odchádzali domov síce unavení, ale plní nových dojmov a zážitkov, na ktoré nezabudnú. Ako samotní žiaci uviedli, naďalej udržiavajú kontakt s poľskými kamarátmi a tešia sa na ďalšie stretnutie. **E.Z.**

Poslanci sa stretli na mimoriadnom zasadnutí

Poslanci a vedenie mesta sa stretli 20.októbra na mestskom úrade. Stretnutie inicioval fakt vyhlásenia výzvy cezhraničnej spolupráce. Aby mesto podalo projekt, mestské zastupiteľstvo musí odsúhlasiť niektoré uznesenia. Ako Mgr. Anna Szögedi informovala, projekt vie včleniť do svojho programu najmladšiu a najstaršiu generáciu. Týka sa to predovšetkým základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským, centra voľného času, miestneho futbalového klubu a klubu dôchodcov. Zo správy pani primátorky vyplynulo, že lehoty tlačia aj z dôvodu, že rimavskosobotský partneri meškali s vystavením dokumentov. Na výzvu chcú

spoločným projektom reagovali mestá Rimavská Sobota, Ózd, Putnok a Tornaľa, združené v EZÚS Slaná – Rimava. Celkový rozpočet projektu predstavuje 100 tisíc eur, jednotlivé mestá dostanú rovnakú čiastku. K čiastke mesto prispieva 5% podielom. Návrhy poslanci jedhlasne schválili. V nasledujúcom bode programu bolo potrebné prerokovať projekt týkajúci sa plážového kúpaliska v Kráľiku. Návrh predostrel Ing. Róbert Mag, vedúci oddelenia výstavby a regionálneho rozvoja. Vyzdvihol, že plán je vypracovaný tak, aby jednotlivé pracovné fázy mohli byť realizované nezávisle od seba. K tomuto bodu patrilo aj prerokovanie

projektu, ktorý je tiež súčasťou revitalizácie kúpaliska. V rámci projektu pod názvom „Cezhraničný geoturistický rozvoj v rámci Národného parku Aggtelek a Rimavskej kotliny“ vedenie mesta žiadalo poslancov o podporu, aby Tornaľa mohla požiadať o nenávratnú pôžičku a k tomu zabezpečila zo svojho rozpočtu vlastný podiel. Výška podpory predstavuje 800 tisíc eur, vlastný podiel predstavuje 49 tisíc eur, ktoré je potrebné pri úspešnom projekte vyčleniť. Pani primátorka vyzdvihla, že v rámci programu chcú realizovať predovšetkým vrty, aby konečne vysvitlo, či disponujeme termálnou vodou, alebo nie. Mnohí hovoria,

že teplá voda je, dokonca sú takí, ktorí vedia presne, kde je potrebné realizovať vrt, ale odborné podklady neposkytol nik. Cieľom projektu je, aby sa uvedený problém vyriešil. Rozvoj kúpaliska a mesta by teplá voda veľmi priaznivo ovplyvnila. Zo zvyšnej čiastky úspešného projektu by sa zrekonštruovala časť veľkého bazéna, ktorý slúži pre deti. Rozprúdila sa dlhá debata medzi poslancami, nakoniec návrh dostal potrebnú podporu. V poslednom bode programu sa prerokoval v poradí piaty pozmeňujúci návrh v rozpočte mesta. Najbližšie riadne zasadnutie mestského zastupiteľstva sa uskutoční 15.decembra. **T a O**

Vodiči pozor! Možné riziká v cestnej premávke

Vodiči by sa mali v nasledujúcich dňoch pripraviť na častejšie hmlu, dážď a s tým spojenú mokrú vozovku. Je veľmi dôležité pri počasí, keď sa hromadí voda na cestách, aby vodiči dodržiavali predpísané rýchlosti, jazdu prispôbili stavu a povahe vozovky, ako aj poveternostným podmienkam. Práve v takomto počasí je veľká pravdepodobnosť, že sa vozidlo stane neovládateľné v dôsledku tzv. aquaplaningu. Aquaplaning nastáva vtedy, keď je medzi pneumatikou a vozovkou viac vody, ako dokáže dezén na pneumatike odvieť. Auto „pláva“ a v dôsledku toho sa stáva neovládateľné. Správnu reakciou je dať dolu nohu z plynu a zošliapnuť spojku. Treba vyrovnávať volant a čakať, až pneumatika dosadne na vozovku. Pri vedení vozidla treba držať volant dvoma rukami a zbytočne neriskovať predbiehaním. Použitie bezpečnostných pásov by malo byť aj v takýchto prípadoch samozrejmosťou.

Za zníženej viditeľnosti prispieva k bezpečnej jazde najmä zníženie rýchlosti, ale aj používanie svetiel do hmlu. Hmlové svetlá smie vodič použiť za hmlu, dažďa alebo sneženia. K bezpečnosti v takýchto prípadoch prispieva aj zníženie rýchlosti

na klzkom povrchu vozovky na potrebnú mieru. Dôležité je zvýšiť vzdialenosť medzi vozidlami, aby bolo možné včas zareagovať a predísť kolíznym situáciám.

Za zníženej viditeľnosti môžu byť na vozidle namiesto stretávacích svetlometov rozsvietené denné prevádzkové svetidlá, ak je nimi vozidlo vybavené, čo ale často v jesennom období, kedy sa skôr stmieva alebo sa vyskytujú hmlu, nestačí. Vozidlo je v tomto prípade zle viditeľné z prednej i zadnej strany, pretože autám s denným svietením vo väčšine prípadov nesvietia ani zadné obrysové svetlá. V takýchto prípadoch by mal vodič rozsvietiť stretávacie svetlá, aby bol viditeľný a neohrozoval seba ani ostatných.

V jesennom období sa v blízkosti cestných komunikácií, najmä medzi obcami, vyskytuje množstvo potulujúcej sa zveri. Zvýšené riziko stretu so zverou je najmä v noci a ráno, kedy môže byť viditeľnosť a aj pozornosť vodičov znížená.

Obozretní musia byť vodiči aj v prípade poľnohospodárskych prác v blízkosti cestnej komunikácie. V týchto miestach možno predpokladať znečistenú vozovku, najmä blato, lístie. Aj v týchto prípadoch treba počítať so zvýšeným rizikom

šmyku.

Chodci a cyklisti sú najzraniteľnejším článkom medzi účastníkmi cestnej premávky. Preto ich vyzývame, aby používali reflexné prvky na oblečení. Pri prechádzaní cez cestu treba byť ostrážitý a používať vyznačené priechody. Odporúčame radšej sa viac krát presvedčiť, či je bezpečné cez cestu prejsť.

Cyklistom opäť pripomíname povinnosť zo zákona byť osvetlení a mať na sebe reflexné prvky alebo oblečený reflexný bezpečnostný odev. Ešte stále evidujeme množstvo prípadov, keď cyklisti za zníženej viditeľnosti jazdia na neosvetlenom bicykli bez reflexných prvkov. Každý účastník premávky je povinný dodržiavať pravidlá cestnej premávky. Správať sa disciplinovane a ohľaduplne tak, aby neohrozil jej bezpečnosť a plynulosť. Pritom je povinný prispôbiť svoje správanie najmä stavebnému, dopravnotechnickému stavu cesty, situácii v cestnej premávke, poveternostným podmienkam a svojim schopnosťami, aby neohrozil na živote a zdraví seba a ostatných, a nespôsobil sebe a ostatným škody na majetku.

kpt. Mgr. Milan Straka, vedúci ODI

XIV. Deň tradícií - Festivalová prehliadka folklórnych súborov

Ludové tradície – tance, piesne, hudba uzavreli pestrú paletu série podujatí Tornaľskej kultúrnej jesene. 12.novembra sa dostal na rad už po štrnásťkrát usporiadaný Deň tradícií s hojnou účasťou rôznych folklórnych súborov nielen zo Slovenska, ale aj Maďarska a Rumunska. Podujatie, ktoré má v Tornaľi už svoju tradíciu sa uskutočňuje pod záštitou samosprávy Mesta Tornaľa, Úradu vlády SR a Banskobystrického samosprávneho kraja.

Hlavným organizátorom bolo opäť MsKS a Spoločnosť kultúrnej antropológie. Pre milovníkov folklórnych tradícií či návštevníkov sa brány do dôb minulých otvorili o 14-tej hodine, kde si v mramorovej sále kultúrneho strediska záujemcovia mohli vyskúšať zabudnuté remeslá, napríklad košíkárstvo, pokochať sa ručne vyrobenými výrobkami z hlíny, šperkmi, plátennými košeličkami s vyšivkami, pochutnať si na kvalitnom do-

mácom mede či zalistovať v zaujímavej knihe. Jednoducho povedané, každý si mohol prísť na svoje. Samotná prehliadka folklórnych súborov pokračovala v divadelnej sále kultúrneho strediska. Ako organizátori naznačujú, podujatie má už roky charakter festivalu, návštevníci sa môžu teda presúvať z programu na tvorivé dielne do mramorovej sály a naopak. Atmosféra samotného festivalu je uvoľnená, vyžaduje sa spolupráca nielen organizátorov so súbormi, jednotlivcami, ale aj súbormi navzájom, čoho sme mohli byť v sobotu priamymi svedkami. Skutočne, ak bolo potrebné pomôcť na javisku, napraviť mikrofón alebo čosi upraviť, aj z hľadiska v priebehu programu priskočil kolega – folklorista a bez problémov pomohol. V dnešnom upnahanom svete, keď väčšina hľadá len na seba a svoje zisky, je dobré vidieť, že človečina sa ešte úplne nevytratila. Tí, ktorí však toto podujatie navštevujú pravidelne, prekvapení neboli, pretože tu je pomoc samozrejmosťou. Nie raz vypadol muzikant z kapely, tak ho nahradil muzikant z inej kapely, len aby sa vystúpenie uskutočnilo. Spomínanú súdržnosť muzikanti prezentovali hneď úvodným vystúpením, otvorením Dňa tradícií – hymnou festivalu. Následne sa slova ujal Mgr. Gábor Pusko, riaditeľ MsKS a samotný organizátor, ktorý prítomných pozdravil a privítal. Prítomných tiež pozdravil viceprimátor mesta Attila Bódi, ktorý vyzdvihol, že podujatie, ktoré má už svoje štrnásť pokračovanie, môže byť len dobré. Osobitne vyzdvihol úspechy domácich účinkujúcich – súbor Parapács a spevácky zbor Snežienka (Hóvirág) zo Základnej školy Ferenca Kazinczyho. Festivalovú prehliadku veselými ľudovými melódiami a gemerskými tancami otvoril folklórny súbor Kincskereső (Hľadači pokladu) z Drnavy. Súbor navštevuje 80 detí rôzneho veku a členovia súboru sú buď z Drnavy, alebo blízkeho okolia. Mnohí účinkujúci festivalu boli účastníkmi prestížnej súťaže organizovanej maďarskou štátnou televíziou Fölszallott a páva, ako napríklad aj šikovní bratia Péter a Balázs z maďarskej Mátészalky, ktorí prezentovali na tornaľských doskách sedliacke tance. Jednotlivé folklórne súbory sprevádzali kapely Parapács, resp. kapela Pétera Hunyadiho. Folklórny súbor Palóc zo

Szecsényu pozdravil prítomných dolnozemskými tancami, gajdy rozozvučali Gemerskí gajdoši či folklórny súbor Boglárka z Jesenského. Pozvanie prijali aj šikovné sestry z maďarského Nógrádu – víťazky minuloročnej súťaže zameranej na folklórne tradície Fölszallott a páva, ktoré zaspievali tornaľskému publiku menej známe ľudové melódie. Podobne aj trojicu ambiciózných mladých ľudí – Júlia Kubinyi, Márton Pusko (Tornaľa) a Gábor Kurdi spojila súťaž Fölszallott a páva, ktorej sa stali víťazmi, každý v inej kategórii. Spojili tradičné ľudové nástroje – gajdy, husle a fujaru so spevom, svoju novovzniknutú formáciu po prvýkrát prezentovali 20.augusta na Slávnosti remesiel na Budínskom hrade. U nás sa predstavili melódiami spod Zobora a Moldavy. Veľký potlesk zožala šikovná malá speváčka z Drnavy či hostia z Rumunska, folklórny súbor Rekettye, kde okrem hlasu speváčka zaujala aj nádherným krojom. Stálymi hosťami Dňa tradícií je spevácky zbor Hóvirág pri ZŠ F. Kazinczyho, ktorý žne úspechy nielen na tomto podujatí. Na jar sa stali víťazmi súťaže Bátorpiros róza, ktorá im umožnila účasť v prestížnej súťaži v Budapešti, z ktorej sa vrátili s cenou Lajosa Vasa. Päť šikovných dievčat v krojoch zaujalo skvelými melódiami. Za stáleho, priam domáceho sa považuje aj skvelý učiteľ gemerských gajdošov, ktorý nástroje sám aj vyrába – Dsupin Pál z maďarského Noszvaju. Rozozvučal tóny gájd, fujary, prezentoval melódie, ktoré sám zozbieral a tiež melódie zo zbierky hudobného skladateľa Bélu Bartóka.

Našťastie, že sú v dnešných dňoch nadšenci, ktorí našli záľubu v ľudovej kultúre, objavili krásu piesní, tancov, nástrojov, muziky či remesiel. A čo je hlavné – oživilo a prinieslo nám tak nové a zaujímavé pohľady a možnosť dozvedieť sa o ľudovej kultúre zase niečo viac. Niečo, čo nás duchovne, ale aj vedomostne obohatí a pri bližšom skúmaní, pozorovaní priniesie neoceniteľný zážitok, pokoru a úctu k životu našich predkov. **E.Z.**

SPOMIENKA

Prinášame biele ruže, majú jemné lupienky, my sme do nich uložili naše krásne spomienky. Na hrob ti ich pokladáme, je v nich jemná rosa a každá tá kvapka rosy, to je naša slza.

S uboleným srdcom spomíname 26. novembra 2016 na 1. výročie úmrtia

Jána Bibláka.

Manželka Elena, dcéry Elena a Jana a vnúčatá Davidko, Dajanka a Chantalka

Predám rodinný dom na ulici Odporárska v Tornaľi. Cena: 49 000.- €

0905 527160
0904 273333

TORNALIA A OKOLIE
TORNALJA ÉS VIDÉKE

Vychádza mesačne. **Poverený šéfredaktor:** Mgr. Gábor Pusko. **Redaktorka:** PaedDr. Eva Zakharová. **Zodpovedný vydavateľ:** Redakčná rada MsZ v Tornaľi. **Vydáva:** Mesto Tornaľa, IČO: 00319091. **Adresa:** Mierová 14, 98201 Tornaľa. **Zodpovedný vydavateľ:** Mgr. Anna Szógedi, primátor mesta. **Administrácia:** Mestské kultúrne stredisko, 982 01 Tornaľa, Hlavné námestie 6. Tel.: 047/5524505, 5524506. E-mail: msutornala@stonline.sk. **Evidenčné číslo:** EV 3924/09, zaevidované na Ministerstve kultúry SR, ISSN 1338-8630. **Grafický design:** MsÚ Tornaľa. **Tlač:** Vytnes, s.r.o., Hviezdoslavova 439/6, 979 01 Rim. Sobota. **Uzavierka:** posledný deň v mesiaci. Prijímame len autorom podpísané články. Rukopisy neuschováme a nevraciam!